

om han har en anden Mening. Hvorfor kunne de ikke stemme offentlig, naar de have vundet al den Overbevisning, som de mene kan faa af Mennesker? Der staar i dette Lovforslag, at, naar der skal dømmes, skal den yngste Dommer i Retten stemme først og saa skal det gaa op ad efter Tjenestalder, saaledes altsaa, at den ældste i Tjenesten af Dommerne kommer til at stemme sidst. Det er en feil Indretning. Kommissionen har taget den fra Høiesteret, men det er netop en af Svaghederne i vor Høiesteretsindretning, at den yngste Dommer dømmes først. Jeg har ladet mig sige, at i Norges Høiesteret er Fremgangsmaaden ved Domsaffigelsen den, at der i Retten kastes Lod om, hvem der skal dømmes først, saa at altsaa ingen af Dommerne forud kan vide, hvem der skal dømmes først, og saa ere de nødt til allesammen at følge med under Proceduren og ikke stole paa, at den yngste eller den næst yngste skal være den, der skal kunne give Sagens Fremstilling tilbørlig igjen. Jeg har ladet mig sige, at i Sverrigs Høiesteret og ligeledes i Norges Høiesteret foregaa Stemmegivningen offentlig, men hvorfor kan det da ikke ogsaa ske her i Danmarks Høiesteret? Jeg tror, at den Afstemning, som denne Ret saa kommer til at give, vil være saa god, at den vil styrke Rettens Anseelse, men jeg tror rigtignok ikke, at en Landsret, saaledes som vore underordnede Domstole ofte ere sammensatte, vil være istand til at fyldestgjøre Fordringerne til en fuldstændig Stemmegivning, og jeg holder derfor paa, at, om man end ikke vil forlange offentlig Stemmegivning i Landsretterne, bør man gjøre det i Høiesteret. Enten man nu vil give Høiesteret den bestedne og i Virkeligheden underordnede Stilling, som Lovforslaget bringer frem, eller man vil lade Høiesteret staa med den juridiske Allmagt, som jeg ønsker, den skal beholde, fordi den er værdig dertil, mener jeg, at der i Landets høieste Domstol ikke kan gjælde noget bedre overbevisende Princip om Retserfardighedens Uddeling i Landet end det, at Dommerne vedstaa deres Domme for Alle og Enhver, Ansigt til Ansigt. Naar jeg igaar her talte om Høiesteret, saa er det ikke, fordi jeg frygter for, at Høiesterets Anseelse skal svækkes, dersom dette Forslag bliver til Lov. Jeg tror, at Høiesteret alligevel vil vedligeholde sin Anseelse, men det, som jeg beklager, og som jeg frygter, er, at Retstilstanden vil blive daarligere i Danmark, thi jeg tror ikke paa den Sætning, at, naar Høiesteret omgør et Bevisspørgsmaal, skal Landsretten være istand til at bære Retstiltingen — det var nok omtrent det Udtryk, det ærede Med-

lem for Viborg brugte, at Landsretten skal være istand til at bære Retstiltingen, der følger af Umiddelbarhedsprincippet. Vi, som have med juridiske Sager at bestille, vide dog Alle, hvorledes det gaar til i den kongelige Lands-Over- samt Hof- og Stadsret, og det gaar vel ikke synderlig anderledes til i Viborg Overret. Lad os dog tage det Tilfælde, som indtræffer maaske hver Uge, at der skal dømmes 5 Dommere i een Sag, og deraf have 2 een Mening og 3 have en anden; saa faar man til Beslutning 3 Dommeres Mening som den hele Rets. Man faar ikke at vide, at der har været en saadan Uenighed i Retten, og det har dog meget at betyde naar der skal blive Spørgsmaal om at appellere en Sag, at man veed, om Dommerne have været enige om Spørgsmaalet eller om der har været en fuldstændig Uenighed imellem dem. Skulde man ikke have Lov til at spørge Domstolene, om det er en enstemmig Dom, der er kommen frem, eller om det er en Dom, falden igennem flere forskellige Stemmegivninger og bygget paa en fuldstændig Uenighed i Retten? Det faar man ikke Lov til at spørge dem om efter Ministerens Forslag, og den høitæredede Minister maa dog give mig Ret i, at det har en stor Betydning for dem, der føre Processer. Naar det atter og atter siges, at Landsretterne skulle bære Umiddelbarheden, skal man huske paa, at der er kun 5 til at dømmes i Landsretterne i en Sag, men i Høiesteret er der 9, omtrent det Dobbelte. Efterat Høiesterets Instrux, saaledes som den er den Dag idag, har bestaaet i 110 eller 107 Aar, har denne Ret staaet sin Prøve som det Sted, hvor danske Mand og Kvinder kunne søge deres Retsbeskyttelse, og den Prøve, vi i de 100 Aar have gjort, er for mig et Forbud mod at forlade Høiesteret og gaa fra 9 af Landets mest erfarne og mest prøvede Jurister til at lade en Sag prøve af 5 Jurister, som langt fra have den Dvælselse eller Erfaring, som kræves eller findes i Høiesteret. Anseelsen beholder Høiesteret, men Retserfardighedens Udøvelse tabes og tilsidesættes i vort Fædreland, og det er derimod, jeg vedblivende vil opponere. Det er jo en Betydning, at jeg her har til Modstander i dette Spørgsmaal en Høiesteretsassessor, men han er for mig her mere Medlem af Processkommissionen, end han er Medlem af Høiesteret. — Der kan vel være flere Punkter, jeg kunde ønske at omtale; men jeg vil holde mit Løfte og slutte hermed. Der vil jo være Leilighed til i de følgende vedhængende Lovforslag at komme ind paa forskellige Materier, som mere eller mindre ogsaa henhøre under denne Sag.